

14_Německý jazyk_9AB_Minulé časy

Milí devátáci,

Máte za sebou velkou zkoušku, věřím, že vám spadl kámen ze srdce. Už vám přeji, jen abyste byli se svou volbou šťastní a plně se věnovali tomu, co jste si vybrali a aby vás vaše volba jen těšila.

Ve čt 18. 6. budete **odevzdávat učebnice** – připomínám všem, aby si je vymazali, vygumovali, pokud náhodou se stalo, že jste si do nich něco napsali. Pracovní sešit vám zůstává.

Čeká nás poslední zápis a poslední učivo, tak s chutí do toho. 😊 HS

Úkoly na následující týden (15. -17. 6.):

- 1) **Do gramatiky si zapiš nebo nalep:**

Minulé časy

Vyjadřujeme v němčině těmito způsoby:

- préteritum (kratší, jednodušší)
- perfektum (delší, složený)
- plusquamperfektum (předminulý čas)

Préteritum (kratší) tvoříme:

- a) u **pravidelných** (slabých) **sloves** (pravidelné časování bez nějakých změn) – wohnen, spielen, kochen,...

přidáním koncovek:
-te -ten
-test -tet
-te !!! -ten

	Minulý čas	x		přítomný čas				
Ich	studier te !!!		wir	studier ten	ich	studiere	wir	studieren
Du	studier test		ihr	studier tet	du	studierst	ihr	studiert
Er, sie, es	studier te !!!		sie, Sie	studier ten	er, sie, es	studiert	sie, Sie	studieren

- pokud **pravidelné sloveso** končí po odtržení -en na **-d nebo -t**, příp. -m nebo -n, vkládáme -e navíc.

	Minulý čas	x		přítomný čas				
Ich	antwort ete !!!		wir	antwort eten	ich	antworte	wir	antworten
Du	antwort etest		ihr	antwort etet	du	antwortest	ihr	antwortet
Er, sie, es	antwort ete !!!		sie, Sie	antwort eten	er, sie, es	antwortet	sie, Sie	antworten

- pokud **pravidelné sloveso má odlučitelnou předponu**, ta se odloučí a najdeme ji až na konci věty podobně jako v přítomném čase

	minulý čas	x		přítomný čas				
ich	räum te auf !!!		wir	räum ten auf	ich	räume auf	wir	räumen auf
du	räum test auf		ihr	räum tet auf	du	räumst auf	ihr	räumt auf
er, sie, es	räum te auf !!!		sie, Sie	räum ten auf	er, sie, es	räumt auf	sie, Sie	räumen auf

- **způsobová slovesa** vycházejí z infinitivu bez přehlásky + koncovky -te, -test, -te, -ten, -tet, ten

ich **konnte**, **musste**, **mochte**, **wollte** !!! (mohl jsem, musel jsem, měl jsem rád (mögen), chtěl jsem)
 du **konntest**, **musstest**, **mochtest**, **wolltest**
 er, sie es **konnte**, **musste**, **mochte**, **wollte** !!!
 wir **konnten**, **mussten**, **mochten**, **wollten**
 ihr **konntet**, **musstet**, **mochtet**, **wolltet**
 sie, Sie **konnten**, **mussten**, **mochten**, **wollten**

- **nepravidelná slovesa:**

- o pomocná sloveso – **sein** (být)

ich war !!!	wir waren	byl jsem	byli jsme
du warst	ihr wart	byl jsi	byli jste
er, sie, es war !!!	sie, Sie waren	byl, byla, bylo	byli, byl/a jste (Vy)

- o pomocné sloveso – **haben** (mít, vlastnit)

ich hatte !!!	wir hatten	měl jsem	měli jsme
du hattest	ihr hattet	měl jsi	měli jste
er, sie, es hatte !!!	sie, Sie hatten	měl, měla, mělo	měli, měl/a jste (Vy)

- préteritum **silných (nepravidelných) sloves** se musíme naučit, dochází tam ke změně kmenové souhlásky

1. a 3. os. č. j. zůstává stejná, zbytek přibírá známé koncovky. Tvary najdeme ve slovníku.

The screenshot shows two dictionary entries. The first entry is for 'gehen' (Sloveso ging, i. gegangen) with a dropdown menu for 'Casování'. Below it, the preterite form '1 jít/chodit' is listed. The second entry is for 'sprechen' (Sloveso spricht, sprach, h. gesprochen) with a dropdown menu for 'Časování'. A red box on the left labeled 'Tvar préterita' has two red arrows pointing to the preterite forms in both entries.

ich sprach	wir sprachen	mluvil jsem	mluvili jsme
du sprachst	ihr spracht	mluvil jsi	mluvili jste
er, sie, es sprach	sie, Sie sprachen	mluvil, mluvila, mluvilo	mluvili

ich fuhr (jezdil jsem), ich ging (šel jsem)

Výběr několika nepravidelných sloves a jejich préteritum:

bitten - bat	prosit
essen - aß	jíst
fahren - fuhr	jet
geben - gab	dát
gehen - ging	jít
halten - hielt	držet
heißen - hieß	jmenovat se
helfen - half	pomocť
kommen - kam	přijít
laden - lud	zvat
lassen - ließ	nechat
lesen - las	číst
nehmen - nahm	vzít
schlafen - schlief	spát
sehen - sah	vidět
schreiben - schrieb	psát
sprechen - sprach	mluvit
treffen - traf	setkat se
trinken - trank	pít
waschen - wusch	mýt

b) perfektum (delší, složený tvar)

se používá v běžné řeči, hovorů vyjma pomocných a způsobových sloves (tam používáme častěji préteritum – kratší čas)

Tvoříme ho pomocí pomocného slovesa sein nebo haben v přítomném čase a přičestí minulého. Přičestí minulé bude ve větě až úplně na konci. Přičestí minulé se nemění a tvoří se:

aa) u **pravidelných (slabých) sloves** předponou ge- a tvarem slovesa ve 3. os. č. j.

machen	→ ge+macht	ich habe gemacht
suchen	→ ge+sucht	er hat gesucht

bb) pokud **pravidelné sloveso končí** po odtržení -en na **d- nebo t-**, příp. **m- nebo n-**, pak se opět objeví vložené -e

antworten	→ ge+antwortet	ich habe geantwortet
rechnen	→ ge+rechnet	er hat gerechnet

cc) pokud má **pravidelné sloveso neodlučitelnou předponu** (be-, ge-, emp-, ent-, er-, ver-, zer-, miss-), pak přičestí minulé má tvar pouze 3.os. č. j., nebude u něj předpona ge-. Stejně tak, pokud sloveso v **infinitivu** končí na **-ieren**.

besuchen	→ besucht	ich habe besucht
entschuldigen	→ entschuldigt	er hat entschuldigt
studieren	→ studiert	wir haben studiert

dd) pokud má **pravidelné sloveso odlučitelnou předponu**, pak se předpona ge- vloží mezi odlučitelnou předponu a tvar slovesa ve 3. os. č. j.

aufräumen	→ aufgeräumt
einkaufen	→ eingekauft

ee) u **nepravidelných sloves** si tvar opět musíme zapamatovat a najdeme jej ve slovníku

Písmena h. nebo i. označují, které sloveso bude použito jako pomocné (h. = haben, i. = sein)

Ich habe gesprochen - mluvil jsem
 Er ist gekommen - přišel

Většinou tam, kde je nějaký pohyb, se používá jako pomocné sloveso sein. Ale není to 100% pravidlo.

ff) **perfektum u pomocných sloves:**

sein:
 ich bin gewesen – byl jsem
 er ist gewesen – byl

haben:
 ich habe gehabt – měl jsem
 er hat gehabt – měl

Výběr několika nepravidelných sloves a jejich tvary perfekta:

Perfektum nepravidelných sloves podle skupin

e – a – e e – a – o		a – ie – a		i – a – o i – a – u i – a – e	
essen	h. gegessen	lassen	h. gelassen	beginnen	h. begonnen
geben	h. gegeben	fallen	h. gefallen	finden	h. gefunden
lesen	h. gelesen	halten	h. gehalten	sitzen	h. gesessen
nehmen	h. genommen	raten	h. geraten	springen	i. gesprungen
sehen	h. gesehen	schlafen	h. geschlafen	trinken	h. getrunken
sprechen	h. gesprochen				
stehen	h. gestanden				
sterben	i. gestorben				
treffen	h. getroffen				

2) Mrkněte na pár videí, která souvisí s touto problematikou:

<https://www.youtube.com/watch?v=b1dfTdE-r3M> – Škola základ života - perfektum

<https://www.youtube.com/watch?v=62duxRQjNWM> – stužková

<https://www.youtube.com/watch?v=OG3yB9dmcFQ> – préteritum

https://www.youtube.com/watch?v=RWSK_F0wzTo – perfektum

Warum Professor Müller den Nobelpreis nicht bekam

préteritum

perfektum

Zum Schluß:

Ich wünsche euch schöne Sommerferien und viel Erfolg in der Zukunft 😊

Ferien!

